

2017/106 a, b en c

ONTVANGEN 18 JAN. 2018

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

HZ University of Applied Sciences
t.a.v. College van bestuur
Postbus 365
4380 AJ Vlissingen

Hoger Onderwijs en
Studiefinanciering
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum **16 JAN. 2018**
Betreft Besluit macrodoelmatigheid joint degree hbo masteropleiding River
Delta Development

Onze referentie
1301601

Uw brief van
8 november

Geacht College,

Met uw brief van 8 november 2017, door de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (hierna: CDHO) ontvangen op 20 november 2017, hebt u mij het voornemen voorgelegd om, samen met de Hogeschool Rotterdam en Van Hall Larenstein, de joint degree hbo masteropleiding River Delta Development als bekostigde opleiding te verzorgen in Vlissingen, Rotterdam en Velp. Deze opleiding is voorgesteld in het Croho-onderdeel Techniek en de studielast is door u bepaald op 90 studiepunten.

Advies CDHO

De CDHO heeft mij bij brief van 14 december 2017, kenmerk 2017/106a, b en c, positief geadviseerd over uw aanvraag. Dit advies, dat integraal onderdeel uitmaakt van dit besluit, treft u hierbij aan.

Besluit

Gelet op bovengenoemd advies van de CDHO, het bepaalde in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (hierna: WHW) en in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs 2014 (hierna: Beleidsregel), heb ik besloten in te stemmen met uw voornemen om, samen met de Hogeschool Rotterdam en Van Hall Larenstein, de joint degree hbo masteropleiding River Delta Development als bekostigde opleiding te verzorgen in Vlissingen, Rotterdam en Velp.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor mijn besluitvorming is gelegen in artikel 6.2 van de WHW. Voorts is de Beleidsregel leidraad geweest voor mijn afwegingen.

Motivering

Overeenkomstig het advies van de CDHO concludeer ik dat uw aanvraag voldoet aan de criteria a, b en c in artikel 6 van de Beleidsregel. Voor de nadere motivering verwijs ik u naar het advies van de CDHO.

Bijlagen 1

Een belanghebbende kan tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop het besluit hem is toegezonden schriftelijk bezwaar maken. De belanghebbende dient daartoe een bezwaarschrift in bij de minister van OCW, onder vermelding van "Bezwaar", ter attentie van DUO, Postbus 606, 2700 ML in Zoetermeer. Meer informatie over het maken van bezwaar vindt u op www.bezwaarschriftenocw.nl

Croho-procedure

Ingevolge artikel 6.2, zevende lid, van de WHW vervalt dit besluit indien de opleiding niet binnen tien maanden na dagtekening van dit besluit is geregistreerd in het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho). Registratie binnen die termijn is niet eerder mogelijk dan nadat de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna: NVAO) een positief besluit heeft genomen in het kader van de toets nieuwe opleiding. In verband met het vervallen van dit besluit na tien maanden, raad ik u aan zo spoedig mogelijk bij de NVAO een aanvraag in te dienen voor de toets nieuwe opleiding. Voor de registratie van uw opleiding kunt u gebruik maken van a-Croho. Mocht u vragen hebben over de registratie, dan kunt u contact opnemen met registersho@duo.nl.

Onze referentie
1301601

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de Hogeschool Rotterdam, Van Hall Larenstein, de CDHO, de NVAO, de VH, de Inspectie van het Onderwijs en de Dienst Uitvoering Onderwijs (Groningen).

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

namens deze,
de directeur Hoger Onderwijs en Studiefinanciering,

F.A. Hofman

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de Minister
mw. mr. drs. I.K. van Engelshoven
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Engelshoven,

Op 20 november 2017 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs het voornemen ontvangen van Hogeschool Zeeland (HZ, penvoerder), Hogeschool Rotterdam (HR) en Hogeschool Van Hall Larenstein (VHL) om de hbo master River Delta Development (RDD) als bekostigde joint degree opleiding te verzorgen te Vlissingen, Rotterdam en Velp (brief 8 november 2017, zonder kenmerk). De aanvraag was voorzien van alle voor de beoordeling van de aanvraag benodigde gegevens en is door de commissie in behandeling genomen.

datum
14 december 2017

onderwerp
nieuwe opleiding
voltijd
joint degree
Hs Zeeland
Hs Rotterdam
Hs Van Hall Larenstein
hbo master
River Delta Development
Vlissingen, Rotterdam, Velp

ons kenmerk
2017/106a, b en c

bijlagen
beoordelingskader

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van de gezamenlijke hogescholen om de opleiding hbo master River Delta Development als bekostigde opleiding te Vlissingen, Rotterdam en Velp te verzorgen.

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 6.2 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wil de joint degree hbo masteropleiding RDD in Vlissingen, Rotterdam en Velp aanbieden. Het gaat om een Engelstalige hbo master in het Croho onderdeel Techniek. De opleiding omvat 90 EC en wordt in voltijd vorm aangeboden.

Hogeschool Zeeland treedt als penvoerder op voor de aanvraag van de drie instellingen die de joint degree RDD gezamenlijk gaan aanbieden. Vanwege de samenwerking is een samenwerkingsovereenkomst getekend door de drie betrokken hogescholen. Deze op 27 september 2017 ondertekende overeenkomst is inclusief de hierbij behorende begroting bij de aanvraag gevoegd.

De opleiding bestaat inhoudelijk uit drie semesters waarbij steeds in een ander gebied wordt gewerkt. Per locatie leren de studenten meer over het specifieke onderdeel van het rivierdeltasysteem waarin zij zich bevinden. Tegelijkertijd worden doorlopende leerlijnen aangeboden wat betreft praktijkonderzoeks-vaardigheden, delta approach en persoonlijke ontwikkeling. Een groot deel van de

pagina 2 van 11 tijd zijn studenten bezig met onderzoek binnen de living labs waar de drie hogescholen bij betrokken zijn. Aan de start van ieder semester zullen inhoudelijke lessen en practica worden aangeboden over locatiespecifieke, voor deltamanagers, relevante projecten én over transities en systemen. Voorbeelden van living labs waar de drie hogescholen bij betrokken zijn, zijn: Merwe- en Vierhavens in Rotterdam, zelfredzaamheid eiland Dordrecht (meerlaagse veiligheid), Science in Residence te Veere, Innovatiezone Westvoorne, Resilience Surabaya, Transboundary Rhine River, Better Wetter (NO-Friesland).

De doelgroep van de opleiding bestaat uit afgestudeerden van HZ uit de richtingen Watermanagement, Aquatische Ecotechnologie, Deltamanagement, Civiele Techniek. Afgestudeerden van de HR uit de richtingen Civiele Techniek, Ruimtelijke Ordening en Planologie en Watermanagement. Afgestudeerden van VHL uit de richtingen International Development Management, Kust- en Zeemanagement, Land- en Watermanagement en Management van de Leefomgeving. Verder staat de opleiding open voor studenten van vergelijkbare bacheloropleidingen die aangeboden worden door andere hogescholen en universiteiten in Nederland.

Voor deze opleiding worden geen nadere vooropleidingseisen gesteld. Evenmin wordt een capaciteitsbeperking ingesteld. Wel is sprake van selectie-eisen.

Afgestudeerden van de masteropleiding worden opgeleid om als deltaprofessionals te kunnen bijdragen aan de oplossing van maatschappelijk urgente vraagstukken zoals die staan beschreven in de kennis- en innovatieagenda Deltatechnologie 2016-2019. De uitdaging is om de kwetsbaarheid van rivierdelta's te verlagen en tegelijkertijd de mogelijkheden voor een gezonde economische en ecologische ontwikkeling te vergroten. In de master worden deze ontwikkelingen gezien als transities; voortdurende, complexe veranderingen en aanpassingen die professionals vragen die effectief kunnen interveniëren in rivierdeltasystemen. Verwezenlijking hiervan vraagt om opgeleiden op masterniveau die in staat zijn bruggen te slaan tussen theorie en praktijk en tussen verschillende disciplines.

Aanvrager doet een beroep op criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan de criteria a, b en c in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium a Beleidsregel

Aanvrager stelt heeft een overzicht opgenomen waarin een overzicht van het verwante opleidingsaanbod is aangeboden. Daarnaast heeft aanvrager voorzien in een analyse van overeenkomsten en verschillen van het verwante aanbod met het beoogde nieuwe aanbod.

Uitgangspunt van aanvrager is dat met het aanbieden van de masteropleiding RDD een unieke opleiding wordt aangeboden die als praktische variant kan gelden voor het verwante universitaire opleidingsaanbod. De onderscheidende

pagina 3 van 11 elementen zijn in dit geval de Delta Approach, de integrale praktijkgerichte aanpak en de aandacht voor transitiecompetenties.

Ter onderbouwing van die stelling heeft aanvrager de voorgenomen opleiding vergeleken met 8 universitaire opleidingen die meer of minder grote verschillen vertonen met het nieuwe voornemen. Uit deze groep van acht universitaire opleidingen wijst aanvrager drie universitaire opleidingen aan die een meer directe verwantschap vertonen met het nieuwe voornemen. Het betreft hier de volgende opleidingen / tracks: a. International Land and Watermanagement – track adaptive water management (WUR), b. Environmental sciences- track water science and management (Universiteit Groningen) c. Transnational ecosystem-based water management (Radboud Universiteit).

Het verschil met de opleiding van de WUR is dat deze in algemenere zin over waterbeheer gaat. Het gaat hier over het gehele scala van (internationale) watervraagstukken en strategieën. De aanpak is meer sociaaleconomisch van aard. De technische uitwerking komt hierbij minder aanbod. Het verschil is hier een meer academische versus een meer toegepaste aanpak.

De opleiding in Groningen is een internationale multidisciplinaire master die is gericht op kust- en rivierengebied. Inhoudelijk ligt de focus op duurzame ontwikkeling van kustgebieden en rivieren met aandacht voor ecologie, ruimtelijke ordening, energie, infrastructuur, procesmanagement en transitie in watermanagement. De opleiding in Groningen komt zeer sterk overeen met het nieuwe voornemen. Het verschil is het meer toegepaste karakter van RDD. Blijft over de opleiding aan de Radboud Universiteit. Het betreft hier een meer fundamenteel georiënteerde opleidingen die vooral focust op buitendijks gebied en niet op de Delta. De opleiding richt zich op kwaliteit- en kwantiteitopgaven met gebruikmaking van de mogelijkheden die ecosystemen bieden.

De commissie wil er nog op wijzen dat vergelijking niet geheel compleet is. Aan de vergelijking ontbreekt de onbekostigde hbo masteropleiding van Van Hall Larenstein Project & Proces Management in the Domain of Land and Water (brincode 30HB, isat-code 70056).

Op grond van het bovenstaande concludeert de commissie dat de inhoud van de opleiding al bestaat. De commissie ziet vooral verschil optreden in focus en gerichtheid (praktisch / meer fundamenteel) van opleidingen, maar de inhoud van de studie wordt al aangeboden binnen het bestaande aanbod. Daarmee is de noodzaak van deze opleiding in de zin van de Beleidsregel aangetoond. De aanvraag voldoet aan criterium a in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium b Beleidsregel

Aanvrager stelt dat de masteropleiding RDD aansluit op een arbeidsmarktbehoefte in combinatie met een maatschappelijke en een wetenschappelijke behoefte.

Beoordeling maatschappelijke behoefte

De onderbouwing van de maatschappelijke behoefte van de masteropleiding RDD is opgebouwd langs de lijnen van de aandacht die bij de Rijksoverheid bestaat voor watervraagstukken, inclusief de internationale ambities binnen dit kader.

pagina 4 van 11 Bij de onderbouwing van de maatschappelijke behoefte verwijst aanvrager naar het nationale Deltaprogramma 2017 van de ministeries van Infrastructuur en Milieu en Economische Zaken, dd. 20 september 2016, en de hieruit voortvloeiende initiatieven zoals het Nationale Kennis- en innovatieprogramma Water en Klimaat (NKWK), met als doel tot een klimaatbestendige delta te komen en het Hoogwaterbeschermingsprogramma.

Verder werkt de overheid ter uitvoering van het beleid samen met het bedrijfsleven en onderwijs o.a. door middel van innovatie- en kennisagenda's. In dit verband verwijst aanvrager naar de Kennis- en Innovatieagenda 2016-2019 van de Topsector Water die, terecht, als zeer relevant voor de inhoud van de master RDD wordt genoemd.

Ten behoeve van de internationale component in de opleiding RDD verwijst aanvrager naar de initiatieven van de rijksoverheid in het kader van de Internationale Deltacoalitie. Uit de beschrijving van inhoud van de opleiding RDD blijkt dat de opleiding aansluiting zoekt bij enkele plannen die in het kader van de deltacoalitie zijn opgenomen.

De inhoud van de voorgenomen opleiding RDD sluit aan op de door het departement van Infrastructuur en Milieu gestelde beleidsvoornemens en doelen op nationaal en internationaal niveau. Tevens sluit de aanvraag aan op de Kennis- en Innovatieagenda van de Topsector Water. De aanvraag sluit aan op een maatschappelijke behoefte.

Beoordeling wetenschappelijke behoefte

Aanvrager zoekt bij de onderbouwing van de wetenschappelijke behoefte aansluiting bij de Nationale Wetenschapsagenda die in 2016 is opgesteld. De Nationale Wetenschapsagenda zoekt aansluiting bij bestaande onderzoeksagenda's zoals het Europese onderzoeksprogramma Horizon2020. Op de korte en middellange termijn zal de Nationale Wetenschapsagenda doorwerken in de profilering van de universiteiten en hogescholen, de programmering van de partners van de kenniscoalitie, de ontwikkelingsrichting van de nationale onderzoeksinstituten en in investeringen in grote onderzoeksfaciliteiten.

Aanvrager stelt dat de inhoud van de nieuwe opleiding RDD naadloos aansluit bij de het programma 'de blauwe route'. In deze 'blauwe route' richten kennisverwerving en innovatie zich op het beter begrijpen, benutten en beschermen van oceanen, zeeën, delta's en rivieren, en van zout, zoet en grondwater. Op deze wijze kan wereldwijd duurzaamheid, welzijn en welvaart worden verhoogd. In het programma gaat het beter begrijpen van gekoppelde aquatische, terrestrische, atmosferische en mariene processen en ecologie. Anderzijds is hier van belang dat nieuwe technologie, productiesystemen en woon- en werk- ruimte worden ontwikkeld om het water duurzaam te benutten.

Op grond van de inhoud van de inhoudelijke gerichtheid van de nieuwe opleiding RDD is de commissie van mening dat de inhoud van de opleiding goed aansluit op het programma 'de blauwe route' van de Nationale Wetenschapsagenda. De aanvraag sluit aan op een wetenschappelijke behoefte.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 5 van 11 Beoordeling arbeidsmarktbehoefte

Bij de beoordeling van de arbeidsmarktbehoefte voor afgestudeerden RDD beschrijft aanvrager zowel een kwalitatieve als een kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte. Aanvrager hiertoe het onderzoekbureau Hobéon (Arbeidsmarktonderzoek Professionele International masteropleiding Delta Development, Hobéon 10 april 2017) opdracht gegeven om de kwalitatieve en kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte in beeld te brengen.

De kwalitatieve arbeidsmarktbehoefte is door Hobéon gebaseerd op een arbeidsmarktonderzoek waarbij aan het werkveld de vraag werd voorgelegd of het beroepsprofiel van de master RDD geheel of in delen al voorkomt in de eigen organisatie. Het betreft hier een 15-tal respondenten die actief zijn of nauw betrokken zijn bij het waterbeheer zoals: overheid als gebiedsbeheerder, projectbureau van de overheid, ingenieursbureau, aannemer, financier, NGO, kennisinstituut. Hieruit bleek dat alle respondenten het beroepsprofiel geheel of in delen herkenden. Vooral adviseur, (senior) projectleider, omgevingsmanager en gebiedsbeheerder werden het meest genoemd. Andere functies zoals (senior) beleidsmedewerker, werkvoorbereider en projectengineer werden ook genoemd. Verder bleek het werkveld te hechten aan technische kennisgebieden zoals het maken van ontwerpen voor de ontwikkeling van een deltagebied, inclusief 'life cycle approach', kennis van en ervaring met technische tools en vanuit de technische specialisatie effectief samenwerken in multidisciplinaire teams. Aangezien hier sprake is van een selectie die is gebaseerd op een werkveldbijeenkomst van 15 bedrijven en werkgevers waarbij een respons van 53% op basis van tevoren vastgestelde vragenlijsten werd behaald mogen deze uitspraken als niet meer dan indicatief worden aangemerkt. Dit neemt echter niet weg dat de indruk bestaat dat het beroepsprofiel van de masteropleiding RDD in meerdere opzichten door het veld wordt herkend en gewaardeerd.

Met betrekking tot de onderbouwing van de kwantitatieve arbeidsmarktbehoefte verwijst Hobéon naar het ROA rapport, 'De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2020', 2015-2016, ROA-AIS en het rapport van de Human Capital Agenda topsector Water, januari 2012.

Op grond van het ROA-rapport brengt Hobéon de arbeidsmarkt in de sector Techniek in beeld. Hierbij wordt ingegaan op de groei in het aantal werkenden in de technische beroepen (met een gemiddelde groei van 1,2% per jaar is dit samen met ICT-beroepen de sterkst geraamde groei, ROA 2015-2016, blz. 20), de uitbreidingsvraag in de sector techniek (groei 1,2% per jaar). Ook in de meeste onderliggende beroepsgroepen binnen deze beroepsklasse is sprake van een positieve uitbereidingsvraag. Deze is het positiefst onder ingenieurs (geen elektrotechniek) en is de grootste onder de totaal 25 technische beroepen binnen deze klasse (ROA 2015-2016, blz. 30-31). In het geval van de vervangingsvraag blijkt dat de gemiddelde vervangingsvraag voor technische beroepen 2,7% bedraagt, en voor ingenieurs (zonder elektrotechniek) gemiddeld 1,6% (ROA 2015-2016). Voor de periode 2015-2020 gaat ROA uit van een gemiddeld aantal baanopeningen voor de technische beroepen van 3,8%. Voor ingenieurs (geen elektrotechniek) bedraagt het aantal baanopeningen 31.300 en het gemiddeld aantal jaarlijkse baanopeningen 4,2%.

pagina 6 van 11 Vervolgens heeft getracht het aantal baanopeningen in de sector water in beeld te brengen. Hiertoe verwijst aanvrager naar het rapport dat in opdracht van WaterCampus-partners CIV Water, Wetsus, de Water Alliance en het Center of Expertise Water Technology (CEW) is gedaan naar 'Vraag en aanbod arbeidsmarkt watertechnologiesector' (2016). Een belangrijke conclusie uit dit rapport is: 'dat in de watertechnologiesector sprake is van vergrijzing: 61% van de medewerkers is ouder dan 45 jaar en 28% ouder dan 55 jaar. Uitgaande van 27.500 fte in de sector (2016) is de vervangingsvraag tot 2020 2365fte, te weten 790 fte mbo, 1000 fte hbo en 575 wo. De uitbreidingsvraag bedraagt nog eens 2.600 fte namelijk: 400 fte mbo, 1.100 fte hbo en 1.100 fte wo'.

Aan de Human Capital Agenda, topsector Water 2013, wordt de volgende tekst ontleend over de arbeidsmarkt: 'In de topsector water zijn ruim 180.000 personen werkzaam. De vervangingsvraag tot 2020 is 15%. Zelfs bij bescheiden groeiambities van de sector is een uitbreidingsvraag van 1% per jaar in de periode 2012 tot 2020 een reëel scenario. Dit betekent dus een personeelsbehoefte van meer dan 40.000 personen tot 2020. Dit geldt voor alle niveaus'. Deze data zijn door de Human Capital Agenda Water 2013 ontleend aan de volgende bronnen: Arbeidsmarktmonitor maritieme cluster, Economische betekenis van Delta technologie en de Human Capital Roadmap Water.

Een laatste onderzoek dat in dit kader relevant is, is de Nederlandse Water Monitor. In opdracht van het Topteam Water brengt het onderzoeksbureau Ecorys de Nederlandse Water Monitor uit (2016). Met de monitor worden gegevens uit meerdere studies en instellingen zoals het CBS, de Maritieme monitor en de Water Export Index geclusterd tot een voor de sector herkenbare uitkomsten. In de periode 2010-2014 is het aantal werkzame personen in de topsector Water gestegen met ruim 6,5%.

Ontwikkeling van het aantal medewerkers in Topsector Water in 2010-2014

In 2014	2010	2011	2012	2013	2014
Werkzame personen	80.700	79.800	84.000	85.300	86.000
Fte's	74.100	73.500	77.500	79.100	79.600

Uit voornoemde argumentatie blijkt een grote arbeidsmarktbehoefte naar technische beroepen voor de Topsector Water.

Ten slotte heeft de CDHO nog gebruik gemaakt van de actuele data van ROA-AIS (prognoses tot en met 2022). Het belang hiervan dat hiermee inzicht kan worden gekregen in de arbeidsmarktbehoefte voor wo-masteropgeleiden in de sector bouw en civiele techniek waarmee de toekomstige afgestudeerden van de nieuwe hbo master RDD zullen concurreren.

Arbeidsmarktprognose variabele	Indicator	Aanta l	Totaal % 6 jr.	Gem. jaarlijks %	Typering
verwachte uitbreidingsvraag tot 2022		3900	10	1.5	erg hoog
verwachte vervangingsvraag tot 2022		13200	33	4.8	erg hoog
verwachte baanopeningen tot 2022		17100	42	6	erg hoog
verwachte instroom van schoolverlaters tot 2022		9400	23	3.5	gemiddeld
ITKP toekomstige knelpunten personeelsvoorziening in 2022	0.87				groot
ITA toekomstige arbeidsmarktsituatie in 2022	0.87				goed
uitwijkmogelijkheden naar beroepsgroep	9				laag
uitwijkmogelijkheden naar sector	4.78				laag
Conjunctuurgevoeligheid	1.16				erg hoog

Bron: ROA AIS

Gezien de uitkomsten uit de prognose 2022 blijkt dat de uitbreidingsvraag tot en met 2022 3900 zal bedragen, de vervangingsvraag 13200 en het aantal verwachte baanopeningen 17100. De verwachte instroom van schoolverlaters zal tot 2022 omstreeks 9400 bedragen. Op grond van deze uitkomsten kwalificeert ROA het aantal baanopeningen als 'erg hoog' en de verwachte instroom van schoolverlaters als 'gemiddeld'. ROA omschrijft het aantal verwachte toekomstige knelpunten in de personeelsvoorziening als 'groot'. Op grond hiervan concludeert de CDHO dat sprake is van een grote arbeidsmarktbehoefte aan masterafgestudeerden in de sector bouwkunde en civiele techniek. Afgestudeerden RDD zullen in deze sector de arbeidsmarkt betreden.

Op grond van bovenstaande gegevens concludeert de commissie dat de aanvraag zowel aansluit op een maatschappelijke als een wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte. De aanvraag voldoet aan criterium b in art. 6 van de Beleidsregel.

Beoordeling criterium c Beleidsregel

In het advies van de reviewcommissie van 24 september 2012 wordt inzake de voornemens Hogeschool Zeeland (penvoerder) opgemerkt dat de hogeschool werkt aan profielbepalende opleidingen in profielacademies die bijdragen aan verdere zwaartepuntvorming. De HZ kiest hierbij voor het zwaartepunt Water en land. In het advies wordt tevens vermeld hoe Hogeschool Zeeland vanuit dit zwaartepunt, met de HR en de VHL vorm geeft aan het Centre of Expertise 'Deltatechnologie'. Dit Centre richt zich op het ontwikkelen van het samenwerkingsverband 'Dutch Delta Academy' om de kennisontwikkeling en disseminatie op het terrein van Delta/Water&Land te versnellen. De reviewcommissie beoordeelt het zwaartepunt water en het Centre of Expertise 'Deltatechnologie' positief. Op grond hiervan sluit de aanvraag voor de joint degree hbo masteropleiding RDD aan op de prestatieafspraken. Hiermee wordt aangenomen dat de aanvraag voldoet aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de vraag kunnen voorzien.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 8 van 11 Vanaf 20 november 2017 is op de site van de CDHO kennis gegeven van het voornemen van de hogescholen Zeeland, Rotterdam en Van Hall Larenstein om de hbo masteropleiding RDD in de vorm van een joint degree opleiding aan te bieden. Hiermee is aan de instellingen voor hoger onderwijs de mogelijkheid gegeven om hun zienswijzen op dit voornemen kenbaar te maken. Hierop is op 30 november 2017 een pro-forma zienswijze van de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen ontvangen. Op 5 december heeft de HAN de CDHO laten weten af te zien van haar voornemen om een zienswijze in te dienen.

Aanvrager heeft een overzicht geleverd van de instroom en de uitstroom in de direct verwante bekostigde opleidingen over de periode 2011-2015. In deze tabel is tevens inzicht gegeven in de uitstroom uit deze opleiding. Deze uitstroom is bovendien gecorrigeerd voor de verwante track. Daarnaast heeft het bureau CDHO een overzicht van de niet-gecorrigeerde instroom van de drie verwante opleidingen over de periode 2005/06 tot en met 2016/17 geleverd. De instroom in het verwante onbekostigde opleidingsaanbod is niet bekend. De commissie heeft bij de beoordeling van de aanvraag dan ook geen rekening kunnen houden met het belang van deze opleiding(en).

Radboud Universiteit Nijmegen Master Biology

05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
27	23	30	44	45	43	39	73	57	58	82	86

Wageningen University Master International Land- and Water Management

05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
28	30	25	41	43	40	37	50	34	64	59	53

Rijksuniversiteit Groningen Master Environmental and Infrastructure Planning

05/06	06/07	07/08	08/09	09/10	10/11	11/12	12/13	13/14	14/15	15/16	16/17
36	30	38	32	33	33	55	63	68	61	68	48

Bron: BronHO

De aanvragende instelling geeft de volgende geaggregeerde en gecorrigeerde data over de periode 2011-2015.

<i>Instelling</i>	<i>Instroom</i>	<i>Uitstroom</i>	<i>Uitstroom gecorrigeerd</i>
Radboud	79	40,4	20
Wageningen	59	35	35
Groningen	48	46,2	23
Totaal	186	121,6	78

Bron: DUO

In beide tabellen is te zien dat de instroom in het verwante bekostigde onderwijsaanbod groeide. Wat betreft de uitstroom levert de aanvragende instelling de betrouwbaarste cijfers aangezien deze zijn voorzien van een correctie op de uitstroom uit verwante tracks.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 9 van 11 Zeker is dat vergelijkbare masteropleidingen in de afgelopen 5 jaar (tot 2015) gemiddeld 78 afgestudeerden per jaar hebben afgeleverd.

Aanvrager heeft een prognose gemaakt van de instroom in de voorgenomen opleiding. Elk van de hogescholen verwacht een instroom van tussen de 5 en 10 studenten de master RDD zou willen volgen. Het gaat dan in totaal om 20 à 25 studenten. Hobéon heeft een aanvullend instroomonderzoek gedaan dat is gebaseerd op een enquête onder studenten. Hobéon schat op grond hiervan de instroompotentie tussen de 14 studenten en 36 studenten. Op grond van beide prognoses acht de commissie een instroom tussen de 20 en 25 studenten realistisch.

Als de instroom in de bestaande opleidingen en de verwachte instroom in de voorgenomen opleiding RDD wordt afgezet tegen de arbeidsmarktbehoefte die bij criterium b is aangetoond, blijkt dat er vanuit de landelijke arbeidsmarkt bezien voldoende ruimte is om deze opleiding binnen het bekostigde domein vorm te geven.

Aanvrager heeft een beschrijving geleverd van de inbedding in de bestaande kennisinfrastructuur. Deze bestaat uit meerdere door de in de joint degree samenwerkende instellingen ondergebrachte gespecialiseerde onderzoekscentra. Bij Hogeschool Zeeland is de masteropleiding direct gerelateerd aan het onderzoekscentrum van de Delta Academy Applied Research Centre (DA-ARC) waarin alle lectoren van die academy participeren.

Bij Van Hall Larenstein is de masteropleiding direct gelieerd aan de lectoraten Sustainable River Management, Kust en Zee die vallen binnen het Applied Research Centre Delta Areas and Resources. Dit centrum beoogt een bijdrage te leveren aan vraagstukken die gerelateerd zijn aan duurzame inrichting en beheer van delta's en de daarbij horende ecosysteemdiensten. Daarnaast is er het lectoraat Sustainable Water Systems, dat zich richt op de maatschappelijke opgave van de watertransitie. Hogeschool Rotterdam profileert zich sterk op twee typisch Rotterdamse speerpunten: de duurzame ontwikkeling van het Rotterdamse Haven- en industriecomplex en de integrale aanpak van de sociale, economische en maatschappelijke problemen in Rotterdam Zuid. Rond elk van deze speerpunten is een Centre of Expertise gevormd, waarin de hogeschool structureel samenwerkt met relevante bedrijven en instellingen.

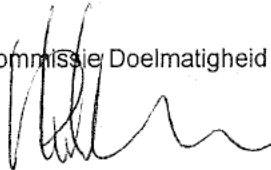
Op grond van bovenstaande constateert de commissie dat de nieuwe opleiding in voldoende mate in de bestaande kennisinfrastructuur is ingebed.

Van de nieuwe opleiding gaan geen negatieve effecten uit op de landelijke spreiding van het onderwijsaanbod.

De commissie concludeert dat er ruimte in het landelijk aanbod bestaat om de nieuwe hbo masteropleiding RDD te realiseren. De aanvraag voldoet aan criterium c in art. 6 van de Beleidsregel.

pagina 10 van 11 Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. P.M.M. Rullmann
voorzitter

Beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe opleiding

Aan de hand van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 3 juli 2014 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het verzorgen van een nieuwe opleiding beoordeeld op doelmatigheid. Een nieuwe opleiding kan volgens artikel 6 van deze Beleidsregel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan de criteria a, b en c.

Volgens criterium a heeft het instellingsbestuur aangetoond dat uitbreiding van het landelijk aanbod met de nieuwe opleiding noodzakelijk is en dat de vernieuwing niet kan worden gerealiseerd binnen het landelijk bestaande opleidingsaanbod.

Volgens criterium b heeft het instellingsbestuur aangetoond dat er behoefte bestaat aan de nieuwe opleiding, zijnde overwegend een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend maatschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte, dan wel een overwegend wetenschappelijke behoefte in combinatie met een arbeidsmarktbehoefte.

Volgens criterium c dient het instellingsbestuur aan te tonen dat er in het landelijk onderwijsaanbod ruimte is voor de opleiding. Indien de voorgenomen opleiding aansluit op zwaartepunten die de instelling heeft vastgelegd in de prestatieafspraken¹, wordt aangenomen dat is voldaan aan criterium c, tenzij naar het oordeel van de Minister reeds voldoende opleidingen in de behoefte kunnen voorzien.

¹ In de beschikkingen tot toekenning van de prestatiebekostiging heeft de Minister geen uitspraken gedaan over de doelmatigheid van eventueel in het voorstel aangekondigde nieuwe opleidingen of vestigingsplaatsen.